

וקראת לשבת עונג

אלון תרני הפאכע באקדע ובסולת פלאו

גליין מס' 665

וילך - שבת שובה

ו' בתשרי התשפ"ג

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ שלמה יחזיא בן שבה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שגה בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל ומרן ראש הישיבה הגאון ר' שלום בן תופחה זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

סיפר הגר"ד יוסף שליט"א: לפני שנים רבות, כשהיית צעיר לימים, היתה לי הצלחה בס"ד, הייתי מוסר שיעורים, ראש כולל וכו', הרגשתי טוב עם המצב שהייתי, עד שבאה הסערה. בתי חלתה במחלה קשה מאוד, הלכתי למקובלים וצדיקים שיברכו אותה, אך אאמו"ר כעס עלי ואמר שזה ביטול תורה, ושאיני צריך להתחזק ולפשפש במעשי. מצבה של בתי החמיר, עד כדי שהגיעה למצב גסיסה ואז רצתי לאאמו"ר וסיפרתי לו שהמצב חמור מאוד.

"אני מגיע מיד אליך", אמר לי ותוך זמן קצר יצא מן הבית והגיע לבית חולים הדסה. הוא חיבק ונישק אותי וכשחיוך על פניו אמר: "לרופא נתנה רשות לרפאות - ולא ליאש! אל תתיאש! מי שנותן חיים הוא רק הקב"ה! אני יודע שקבלת על עצמך קבלות, ובעזרת ה' אתה תראה שהיא תהיה בריאה!" הוא נכנס לחדר ועמד ליד המיטה שלה. הוא הפנה את פניו כדי שלא נראה מה הוא עושה, אבל אני בכל זאת ראיתי: הוא פרץ בבכי מור. כך עמד במשך דקות ארוכות והתפלל לידה, אחר כך ניגב את הדמעות ושוב התחיל לחייך. יצא אלי ואמר: "הכל יהיה בסדר".

כמה שעות לאחר מכן היא כבר פתחה עיניים והבריאה בניגוד לכל התחזיות הרפואיות הקודרות. אני זוכר, שכאשר היתה בת חמש הלכנו לבית החולים לביקרות שגרתית. הרופא שטיפל בה, שהיה אדם לא דתי בכלל, התרגש מאוד, פרץ בבכי, הניח ידו על הראש ואמר: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם מחיה המתים".

עדי כדי כך.

בכל פעם, עד החודש האחרון של אבא, כשהייתה מגיעה הבת הזו עם ילדיה, היה אבא אומר עליה כשדמעות בעיניו את הפסוק שאמרו יעקב אבינו ליוסף: "ראה פניך לא פללתי והנה הראה אותי אלוקים גם את זרעך". ותמיד היה שב ומדגיש: לא הברכות ריפאו אותה - אלא הקבלות והחיזוק בתורה ובריאת שמים!

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

לחטוף מכל הבא ליד!

"וילך משה, וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל". וילך, לאן הלך? בתרגום יונתן כתב, שעלה לבית המדרש, שם נועדו אליו כל ישראל. רבינו הרמב"ן זצ"ל כתב, שיצא ממחנה הלויים למחנה ישראל, לכבדם, כמי שמבקש להפרד מחברו. רבינו אברהם אבן עזרא זצ"ל כתב, שהלך לכל שבט ושבט, לברכו. וה"כלי יקר" זצ"ל פירש, שהלך מאוהל לאוהל, ממשפחה למשפחה. כדי לחזק, כדי לעורר, כדי להשפיע יותר!

ארבעים שנה לא נהג כן. ארבעים שנה ישב באוהלו, וכל העם ניצב עליו מבוקר עד ערב. כל מבקש ה' עלה לאוהלו, וכשביקש לדבר עם כולם היו מזעיקים אליו את העם בחצוצרות הכסף. ארבעים שנה נשא במשא העם כאשר ישא האומן את היונק, אבל מתוך אוהלו. ארבעים שנה לימד תורה, מתוך אוהלו. גם כאשר הוכיחם בתוכחות ספר דברים, כינסם אליו. וכעת, לא הסתפק בכך. הלך מאחד לאחד, מאוהל לאוהל. מדוע?

אולי יובן הדבר בסיפור מהספר "שערי ארמון". מסופר שם שבעיר קמיניקה היתה אלמנה, שפרנסתה על פרה חולבת. מתה הפרה, ושבתה הפרנסה. לא נח הצדיק רבי שמואל מקמיניקה זצ"ל עד שאסף כסף לקנות לה פרה, והיה מתעניין בכל עת: השלום לפרה, וכמה חלב היא נותנת.

אמרה לו בתו: "אבא, אמנם מצוה היא, אבל מה פשר ההתעניינות הרבה?" אמר לה: "אני מבין את שאלתך, אבל עלייך להבין למצבי. הסכימתי ואספר לך משל. מעשה בסוחר שרכש פרוות כבשים רבות מיד בעלי העדרים, עשאן חבילות חבילות והטעינן על העגלה, נסע עימן ליריד הגדול בפולטבה. בדרך לן באכסניה. שמע האכסנאי שאורחו סוחר בפרוות, וביקש לרכוש פרווה לתפור ממנה אדרת. התנצל הסוחר: "סיטונאי אני, ואיני מוכר פרווה בודדת".

הבין האכסנאי, ולא הפציר בו. ביריד הצליח הסוחר למכור את רוב הפרוות, וחזר ברכוש גדול. בדרכו חזרה, פקד את האכסניה. הזכיר לאכסנאי את בקשתו, ושאל האם עדיין רוצה הוא לרכוש את הפרווה. ברשותו סחורה משופרא דשופרא!

האכסנאי נאות בשמחה, אך שאל מדוע שינה טעמו. שילשום סירב, ועכשיו מציע הוא מיוזמתו! אמר לו: "איך לא תבין! שלשום הייתי בדרכי ליריד, וקיוויתי למכור את כל הפרוות כולן ברווח הגון. לפיכך, לא התפנית לטרוח עבור פרווה אחת. אבל עתה הסתיים היריד, ופרווה שלא נמכרה תשאר ברשותי כאבן שאין לה הופכים. לכן שש אני על כל קונה..."

ואמר רבי שמואל לבתו: "את צעירה, והחיים לפניך, לפיכך מחפשת את מצוות גדולות". אבל אני זקנתי, ואני בדרכי ה'ביתה', לפיכך שמח אני על כל מצוה, גדולה כקטנה. שש על כל רווח נוסף..."

אולי יסביר הסיפור את פשר הליכתו של משה רבינו לכל משפחה, שכר הליכה ותוספת שיכנוע. כי היה זה בתום ה"יריד", וכל מה שיוכל להוסיף, רווח נקי הוא. כי היום (בעולם הזה) לעשותם, ומחר (בעולם הבא) לקבל שכרם."

וסיפור זה נוקב כל כך, משקף את מצבנו יש לנו פחות משבוע עד החתימה יש לנו אפשרות לשנות את גזר הדין של החיים, הבריאות, הנחת, הפרנסה, הכל. נחטוף כל הבא ליד, נייקר כל מעשה חסד, כל מצוה, כל דקה של לימוד תורה, כל תפילה וכל ברכה! ואז: "עשה מצוה אחת, אשריו. שהכריע את עצמו לכף זכות!"

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם"

שח הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: אהבה ונתבונן מעט בגדולתו ומשמעותו של היום האדיר והקדוש, כלשון 'תפילה זכה' של יום הכיפורים: ראשית, יש להדגיש, כי יום כיפור הוא יום של שמחה! זה אולי נדמה כסותר את ענייני התשובה, הצום ותפילות – אך צריך לדעת כי זוהי האמת לאמיתה.

זכורני משיבת חברון, מנהגם של ראשי הישיבה זצ"ל ויבדלחט"א, להקריא קודם תפילת נעילה קטע מרומים ומלהיב מדברי אבי תנועת המוסר, מרן רבי ישראל סלאנטר זצ"ל, (אור ישראל, אגרת ז), אודות מעלת היום וסגולתו, ועד כמה כל פעולה של התחזקות היא עצומה ונוראה. הדברים היו עושים רושם חזק על הבחורים ומרוממים את כל תפילת הנעילה שבאה בעקבותיה.

זו היא לשונו של רבי ישראל: "יום הכיפורים הוא דבר טוב למאוד, יום סליחה וכפרה. לא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים. אין לנו דבר טוב מזה, אם היינו עושים ההכנה הראויה לתיקון דרכינו. כי יום הכיפורים מכפר עם התשובה היא עזיבת החטא. אכן גם המעט טוב מאוד, אין ערוך לה בענייני תבל, לראות לכל הפחות שתהיה איזו קבלה על להבא ביום הכיפורים, ואין לנו מסחור הנושא פרי ריוח כמו לעשות הכנה בלימוד המוסרי, ולהתבונן להטיב דרכיו, עד אשר יבוא לאיזו קבלה להבא ביום הכיפורים. אולם בכל בחינה קטנה שבקטנות, אשר יכין האדם את עצמו, להגדיל בחינת יום הכיפורים שלו, אין ערוך ואין די באר הצלחת נפשו להינצל מצרות ונצורות, ואין לנו רווח גדול מזה".

לפני שנים שמעתי פעם שיחה מהגאון הצדיק רבי סנדר ארלנגר זצ"ל בערבו של יום כיפור, ובתוך הדברים הוא אמר הרגש נפלא מאד: "אנשים לעיתים אינם אוהבים את יום הכיפורים: הם צריכים לצום בו, להתענות, ללכת יחפים... אולם אם יחשבו מעט ויתבוננו בשום שכל, הם יראו כמה זה 'משתלם': הרי השם יתברך נותן לנו כפרה, טהרה, נקיות – זכות עצומה שלא תתואר. כל מה שאנחנו צריכים זה 'לכוף כאגמון ראשו', להתענות, להראות שאנו מוכנים להתאמץ בשביל כך. וכי זה בכלל נחשב למחיר כנגד הטובה הגדולה?!"

הרי אם יפנו לאדם עני ואביון ויאמרו לו: "ביכולתך לשלם חמשת אלפים דולר בלבד, ולקבל בנין מפואר בן שלוש קומות". הרי ללצון ייחשב אם יענה "איני יכול, זהו סכום גדול מדי בשבילי"... זוהי עבורו הזדמנות מדהימה שלא תחזור, והוא ודאי ישיב כי הוא יגייס את הכסף מן הגורן ומן היקב, העיקר שלא להחמיץ את ההצעה הנפלאה הזאת שהתגלגלה לפתחו...

"כך צריך 'לדבר' עם הגוף הגשמי", אמר רבי סנדר, "כדי שיבין כמה אושר הוא מקבל ביום הכיפורים תמורת מאמץ לא גדול... נכון, יש מעט קושי לצום, להתפלל ארוכות ושאר העינויים מצווים אנו ביום הקדוש, אולם בשכר זה זוכים לחיי טהרה, חיי קדושה, חיי מחילה וכפרה. מה לא יעשה אדם שמתבונן בשביל 'לחטוף' את ההזדמנות הנפלאה הזאת. מן השמים רוחצים, מטהרים ומנקים אותנו. איזו שמחה צריכה להציף את ליבנו!"

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"והסתרתני פני מהם... ומצאהו רעות רבות וגו'" (לא, יז).

פסוק זה הסבירו הצדיק רבי יעקב יוסף מפולנאה במשל, ששמע מרבו רבי ישראל בעל שם טוב.

מלך אחד כעס על בנו אשר יצא לתרבות רעה, ציוה המלך לעבדו כי יכה את בנו מכה קשה על חטאיו. כל זמן שהמלך לא הסיר את עיניו מבנו, חשש העבד להכות את הבן החוטא כראוי. מה עשה המלך? הסתיר את פניו כדי שלא יראה את בנו, ואז היכה העבד את הבן מכות נאמנות... כאשר קבל בן המלך מכות כראוי, מיד התחנן על נפשו ובקש מאביו כי ימחלו לו על חטאיו.

כן הוא גם הנמשל - סיים רבי יעקב יוסף - בני ישראל חטאו לה' ונגזר עליהם להיענש על ידי מלאכים, אולם כל זמן שהקדוש ברוך הוא משגיח על בניו אין המלאכים יכולים לפגוע בהם, על כן נאמר כאן: "והסתרתני פני מהם והיה לאכל ומצאהו רעות רבות וצרות" - כלומר, כאשר הקדוש ברוך הוא יסתיר כביכול את פניו, מיד יכום המלאכים מכה רבה עד שישובו בתשובה שלימה.

"ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" (לא, יח).

אל חדרו של הצדיק רבי ברוך ממז'בוז' נכנס נכדו הקטן כשהוא ממור בבכי. סבא - בכה הילד - שיחקתי עם חברי במשחק שאני התחבאתי והם היו צריכים לחפש אחרי, אבל כבר עברו כמה שעות ואף אחד לא מחפש אותי... ואני נשארתי מסתתר במחבואי...

כאשר שמע הצדיק את דברי נכדו פרץ גם הוא בבכי... וכך אמר: הרי גם הקב"ה בוכה במסתרים מדוע לא מחפשים אותי, שהרי נאמר: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", ומדוע הוא מסתתר מפנינו? האם לא בשביל שנחפש אחריו?!... וכמו שכתוב בפסוק (דברים ד, כט): "ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך! לו היינו מחפשים את הקב"ה בכל לבבנו ובכל נפשנו היינו מוצאים! מדוע איננו מחפשים!?"

"והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה

הזאת לפניו לעד פי לא תשכח מפי זרעו" (לא, כא).

בפסוק זה אנו מוצאים הבטחה שגם בתקופות הקשות ביותר בעיתות צרה ומצוקה ימשיכו בני ישראל לעסוק בתורה ודברי התורה לא ישכחו מפייהם עד עולם! מעשה שהיה בגאון רבי יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק בעת מלחמת העולם נסע הרב עם יהודים רבים בברחם מפני האויב. בהיותם בדרך החלה הפגזה של מטוסי אויב מן האוויר ומן ההדף של אחד הפגזים התהפכה העגלה, והנוסעים בה נזרקו אל צידי הדרך. שכב הרב מבריסק מתחת לשיח כשמעל ראשו מתעופפים שברי פצצות וחלקי פגזים. באותה שעה נוראה היה הרב מבריסק שקוע בלימוד וחיפש מהלך שלם בדברי הרמב"ם!

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

שתמליכוני

עליכם (ג)

בגליון קודם הבאנו סיפור ששמעתי

מהגה"צ רבי עזריאל טאובר זצ"ל, על סטודנט שלמד באחת האוניברסיטאות במוסקבה בתקופת הקומוניזם. באחת ההרצאות, כשדיברו בשבחה של השיטה הקומוניסטית שדגלה שהכל שייך לאומה, אין עשירים ואין עניים, כולם שווים, התלהב המרצה ושאל את אחד הסטודנטים: "נגיד שהייתה לך אנייה, מה היית עושה איתה?" "אני", ענה הסטודנט, "הייתי נותן חצי לרוסיה ורק חצי הייתי משאיר לעצמי". "ואם הייתה לך פרה", המשיך המרצה ושאל. "הייתי נותן חצי לרוסיה וחצי משאיר לעצמי", השיב הסטודנט. "ואם הייתה לך תרנגולת, מה היית עושה איתה?" המשיך המרצה ושאל. "תרנגולת?", שאל הסטודנט, "אותה הייתי משאיר לעצמי!"... "למה?", שאלו כולם. "אתה מוכן להתחלק באנייה ופרה רק על תרנגולת מסכנה אתה לא מוכן לוותר?"... ענה להם הסטודנט בפשטות: "תבינו חברים, תרנגולת יש לי, מה פתאום שאתחלק בה?"... "למה?"

על מה שיש לנו... אנו חוזרים אין ספור פעמים בימים אלו בתפילות בהצהרה: ד' מלך = הווה. ד' מלך = עבר. ד' ימלוך = עתיד. לעולם ועד. לפי הסדר אולי היה מתאים יותר לומר זאת בסדר של עבר. ד' מלך = עבר. ד' מלך = הווה. ד' מלך = עתיד. אלא, קודם כל תמליך את הקב"ה על עצמיך כעת, ובהמשך תזכיר עבר ועתיד. הכל מתחיל בהמלכה כעת! קבלת רצון ד' בחיים יש הרבה מצבים שאולי אם אנחנו היינו מתכננים את חיינו היינו מוותרים עליהם. מצבים של קשיים כלכליים, התמודדות עם ילד לא קל או אפילו ההתמודדות שגרתיות כמו תינוק שלא מפסיק לבכות, בגד שהתלכלך בדרך לחתונה, ניסיונות שקשה לנו איתם. כשזוכרים שאנו עבדי ד', אנו מתייצבים לכל קריאה ולכל אתגר, ואם זה אירע לנו כנראה ד' רוצה שבעת נעבוד אותו ונמצב הזה דווקא. אם הוא נתן לנו את הילד הזה כנראה שזה הייעוד לעבוד אותו ע"י שחנך ונגדל אותו דווקא... אם אלו הם התנאים הכלכליים כנראה שזה התפקיד כרגע. ולהיפך, כשזה לא נוח, רואים בזה יותר מלכות. איך אנחנו שרים... "ד", הוא תלכינו ולו אנחנו עבדים, בדרך התורה נלך באש ובמים, בדרך התורה נלך נקדש שם שמים!"... כשיהודי מוריד את הראש ומקבל עליו את האתגר שהבורא שלח אליו, בכך הוא ממליך את ד' עליו. שנוכה להמליך את הקב"ה על העולם כולו ועליו, וזוכה לשנה טובה ומתוקה.